

KOMMISJONSVEDTAK

2015/EØS/36/26

av 9. juli 2009

om fastsettelse av miljøkriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerket til harde dekker

[meddelt under nummer K(2009) 5613]

(2009/607/EF)(*)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP
HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske
felleskap,

under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF)
nr. 1980/2000 av 17. juli 2000 om ei revidert fellesskapsordning
for tildeling av miljømerke⁽¹⁾, særlig artikkel 6 nr. 1 annet ledd,

etter samråd med Komiteen for miljømerking i Den europeiske
union, og

ut fra følgende betraktninger:

1) I henhold til forordning (EF) nr. 1980/2000 kan
fellesskapsmiljømerket tildeles et produkt som har
egenskaper som gjør at det bidrar til en vesentlig bedring
av viktige miljøaspekter.

2) I henhold til forordning (EF) nr. 1980/2000 skal det
fastsettes særlige kriterier for tildeling av miljømerker for
hver produktgruppe, utarbeidet på grunnlag av kriteriene
utformet av Komiteen for miljømerking i Den europeiske
union.

3) I henhold til nevnte forordning skal gjennomgåelsen av
kriteriene for miljømerker, samt av tilhørende krav til
vurdering og kontroll, dessuten finne sted i god tid før
utløpet av kriterienes gyldighetstid som angitt for den
aktuelle produktgruppen.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 208 av 12.8.2009, s. 21,
er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 93/2010 av 2. juli 2010 om
endring av EØS-avtalens vedlegg XX (Miljø), se EØS-tillegget til *Den
europeiske unions tidende* nr. 59 av 21.10.2010, s. 17.

(¹) EFT L 237 av 21.9.2000, s. 1.

4) I henhold til forordning (EF) nr. 1980/2000 er det i god
tid foretatt en gjennomgåelse av miljøkriteriene samt
av de tilhørende krav til vurdering og kontroll som er
fastsatt ved kommisjonsvedtak 2002/272/EF av 25. mars
2002 om fastsettelse av miljøkriteriene for tildeling av
fellesskapsmiljømerket til harde underlagsdekker⁽²⁾.
Miljøkriteriene og de tilhørende kravene til vurdering og
kontroll gjelder til 31. mars 2010.

5) I lys av nevnte gjennomgåelse og for å ta hensyn til den
vitenskapelige utviklingen og utviklingen i markedet, er
det hensiktsmessig å endre betegnelsen på og definisjonen
av produktgruppen samt fastsette nye miljøkriterier.

6) Miljøkriteriene og de tilhørende kravene til vurdering og
kontroll bør gjelde i fire år fra datoen for ikrafttreddelsen
av dette vedtak.

7) Vedtak 2002/272/EF bør derfor erstattes.

8) En overgangsperiode bør tillates for produsenter hvis
produkter har fått tildelt miljømerket for harde dekker
basert på kriteriene i vedtak 2002/272/EF, slik at de har
tilstrekkelig tid til å tilpasse sine produkter til å bli i
overensstemmelse med de reviderte kriteriene og kravene.
Produsenter bør også ha rett til å framlegge søknader
enten på grunnlag av kriteriene i vedtak 2002/272/EF
eller på grunnlag av kriteriene i dette vedtak, fram til
gyldighetstiden av førstnevnte vedtak utløper.

(²) EFT L 94 av 11.4.2002, s. 13.

- 9) Tiltakene fastsatt i dette vedtak er i samsvar med uttalelse fra komiteen nedsatt ved artikkel 17 i forordning (EF) nr. 1980/2000 —

GJORT DETTE VEDTAK:

Artikkel 1

Produktgruppen «harde dekker» skal omfatte – for innendørs og utendørs bruk, uten noen bestemt strukturell funksjon – natursteiner, agglomeratsteiner, broleggingselementer av betong, terrassofliser, keramiske fliser og leirfliser. For harde dekker kan kriteriene anvendes både på underlagsdekker og veggkledninger dersom produksjonsprosessen er identisk og det anvendes samme materialer og framstillingsmåter.

Artikkel 2

For å få tildelt fellesskapsmiljømerket (heretter kalt «miljømerket») til produkter som inngår i produktgruppen «harde dekker» i henhold til forordning (EF) nr. 1980/2000, må et hardt dekke oppfylle kriteriene fastsatt i vedlegget til dette vedtak.

Artikkel 3

Miljøkriteriene for produktgruppen «harde dekker» og de tilhørende kravene til vurdering og kontroll, skal gjelde i fire år fra datoen for ikrafttredelsen av dette vedtak.

Artikkel 4

For administrative formål er produktgruppen «harde dekker» tildelt kodenummer «021».

Artikkel 5

Vedtak 2002/272/EF oppheves.

Artikkel 6

1. Søknader om tildeling av fellesskapsmiljømerket til produkter som inngår i produktgruppen «harde dekker», framlagt før datoen for ikrafttredelsen av dette vedtak, skal vurderes i henhold til vilkårene fastsatt i vedtak 2002/272/EF.

2. Søknader om tildeling av fellesskapsmiljømerket til produkter som inngår i produktgruppen «harde dekker», framlagt etter datoen for ikrafttredelsen av dette vedtak, men innen 31. mars 2010, kan framlegges enten på grunnlag av kriteriene i vedtak 2002/272/EF eller på grunnlag av kriteriene i dette vedtak.

Søknadene skal vurderes i henhold til kriteriene de bygger på.

3. Dersom fellesskapsmiljømerket tildeles på grunnlag av en søknad som er vurdert i henhold til kriteriene fastsatt i vedtak 2002/272/EF, kan miljømerket anvendes i 12 måneder fra datoen for ikrafttredelsen av dette vedtak.

Artikkel 7

Dette vedtak er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 9. juli 2009.

For Kommisjonen

Stavros DIMAS

Medlem av Kommisjonen

*VEDELEGG***ALLMENT****Formålet med kriteriene**

Kriteriene skal særlig bidra til å

- redusere virkningene på habitater og tilhørende ressurser,
- redusere energiforbruket,
- redusere utslippet av giftige eller forurensende stoffer i miljøet,
- redusere bruken av farlige stoffer i materialene og i de ferdige produktene,
- fremme sikkerhet og fravær av helserisiko i livsmiljøet,
- informere forbrukerne, slik at de blir i stand til å bruke produktet på en effektiv måte som i størst mulig grad begrenser de samlede miljøvirkningene.

Kriteriene er fastsatt på et nivå som gjør at de fremmer tildeling av merket til dekker som er produsert med liten virkning på miljøet.

Krav til vurdering og kontroll

De særlige kravene til vurdering og kontroll er angitt for hvert kriterium.

Gruppen kan inndeles i naturprodukter og bearbeidede produkter.

«Naturprodukter» omfatter natursteiner som i henhold til definisjonen i CEN TC 246 er stykker av naturlige bergarter, deriblant marmor, granitt og andre natursteiner.

Med «andre» natursteiner menes natursteiner som har helt andre tekniske egenskaper enn marmor og granitt som definert i CEN/TC 246/N.237 EN 12670 «Natural stones – Terminology». I alminnelighet lar slike steiner seg ikke lett blankpolere, og utvinnes ikke alltid i blokker. Det dreier seg om sandstein, kvartsitt, tuff og forskjellige typer skifer.

Gruppen «bearbeidede produkter» kan inndeles i herdede produkter og brente produkter. Herdede produkter omfatter agglomeratsteiner, broleggingselementer av betong og terrassofliser. Brente produkter omfatter keramiske fliser og leirfliser.

«Agglomeratsteiner» er industriprodukter som er framstilt av en blanding av tilslagsmateriale, hovedsakelig natursteinpartikler, og et bindemiddel som definert i JWG 229/246 EN 14618. Partiklene er stort sett korn fra marmor- og granittbrudd, og bindemiddelet er framstilt av kunstige bestanddeler som umettet polyestherharpiks eller hydraulisk sement. Gruppen omfatter også kunstige steiner og komprimert marmor.

«Broleggingselementer av betong» er produkter som er beregnet på å brukes som utendørs underlagsdekker, og som er framstilt ved å blande sand, grus, sement, uorganiske pigmenter og tilsetningsstoffer og ved vibrasjon og pressing som definert i CEN/TC 178. Denne gruppen omfatter også betongheller og betongfliser.

«Terrassofliser» er komprimerte elementer med enhetlig form og tykkelse som oppfyller bestemte geometriske krav som definert i CEN/TC 229. Flisene består av ett eller to lag. Ettlagsflisene består i sin helhet av korn eller et egnet knust tilslagsmateriale innstøpt i grå og hvit sement og vann. Tolagsflisene består av et første lag eller slitelag (med samme sammensetning som ettlagsflisene) og et lag nummer to, kalt betongsåle eller -underlag, som har en overflate som ikke eksponeres ved normal bruk, og som kan fjernes delvis.

«Keramiske fliser» er tynne plater av leire og/eller andre uorganiske råstoffer som feltspat og kvarts som definert i CEN/TC 67. De formes normalt ved ekstrudering eller pressing ved romtemperatur, tørking og deretter brenning ved en temperatur som er høy nok til at de utvikler de nødvendige egenskapene. Flisene kan være glaserte eller uglaserte, de er ikke brennbare og er vanligvis lysekte.

«Leirfliser» er elementer som oppfyller visse krav til form og dimensjoner, som brukes som det øverste laget ved belegning og som hovedsakelig framstilles av leire eller andre materialer, med eller uten tilsetningsstoffer som definert i CEN 178.

Ved behov kan det benyttes andre prøvingsmetoder enn de som er angitt for det enkelte kriterium, forutsatt at metodene er godtatt som likeverdige av vedkommende organ som vurderer søknaden.

Når det er mulig, skal prøvingen utføres av ett eller flere behørig godkjente laboratorier som oppfyller de alminnelige kravene i standarden EN ISO 17025.

Vedkommende organer kan eventuelt be om relevant dokumentasjon og gjennomføre uavhengige kontroller.

Vedkommende organer tilrådes å ta hensyn til gjennomføringen av anerkjente miljøstyringsordninger, f.eks. EMAS eller ISO 14001, når de vurderer søknader og fører tilsyn med at kriteriene overholdes. (Merk: Det er ikke påkrevd å gjennomføre slike styringsordninger.)

HARDE DEKKER

KRITERIER

1. Utvinning av råvarer

1.1. Utvinningsstyring (bare for naturprodukter)

Generelle krav

Utvinningsstyringen av råvarer for natursteiner skal evalueres med poeng på grunnlag av en oversiktstabell med seks hovedindikatorer. Den samlede poengsummen framkommer ved å legge sammen poengene for hver indikator multiplisert med en korreksjonsfaktor (W). Steinbrudd må oppnå en veid poengsum på minst 19 poeng for å være berettiget til fellesskapsmiljømerket. Dessuten må poengene for hver indikator ligge over eller eventuelt under den angitte grenseverdien.

Se oversiktstabellen på neste side.

I tillegg til poengtabellen skal følgende obligatoriske vilkår være oppfylt:

- Det skal ikke forekomme noen påvirkning på dyptliggende lukkede grunnvannsreservoarer.
- Det skal ikke forekomme noen påvirkning på overflatevann til offentlig oppsamling eller på kilder, eller på vann oppført i et register over beskyttede områder opprettet i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/60/EF⁽¹⁾, eller på vassdrag med en gjennomsnittlig vannføring på $> 5 \text{ m}^3/\text{s}$.
- Det skal finnes et lukket system for resirkulering av spillvann for å unngå spredning av sageavfall i miljøet og for å forsyne omløpssystemet. Vannet skal oppbevares i nærheten av stedet der det skal brukes i steinbrytingen og deretter føres i lukkede rør til det aktuelle renseanlegget. Etter rensing skal vannet resirkuleres.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge beregningen av den samlede poengsummen (veid på behørig måte) samt dataene for hver av de seks indikatorene (der det blant annet skal framgå at hver poengsum ligger over minstesummen, dersom en slik sum er angitt) i henhold til oversiktstabellen på neste side og tilhørende anvisninger i teknisk tillegg – A1. Søkeren skal også framlegge relevant dokumentasjon og/eller erklæringer om samsvar med alle ovennevnte kriterier.

⁽¹⁾ EFT L 327 av 22.12.2000, s. 1.

Oversiktstabell for styring av utvinning av råvarer for natursteiner

Indikator	Merknader	Poeng					Relativ vekt
		5 (utmærket)	3 (godt)	1 (tilstrekkelig)	Grenseverdi		
I.1. Kvotient for resirkulering av vann	Resirkulert spillvann $\frac{\quad}{\quad} \cdot 100$ Samlet vannmengde som forlater prosessen Se teknisk tillegg – A3	> 80	80 — 70	69 — 65	< 65	W3	
I.2. Kvotient for steinbruddets virkning	m^2 berørt areal (brytingsfront + aktiv tipp) / m^2 regulert areal [%]	< 15	15 — 30	31 — 50	> 50	W1, W2	
I.3. Naturressursavfall	m^3 utnyttbart materiale / m^3 utvunnet materiale [%]	> 50	50 — 35	34 — 25	< 25	—	
I.4. Luftkvalitet	Årlig grenseverdi målt langs kanten av brytingsområdet. PM 10-svevestøv [$\mu\text{g}/\text{Nm}^3$] Prøvningsmetode EN 12341	< 20	20 — 100	101 — 150	> 150	W2	
I.5. Vannkvalitet	Suspenderte faste stoffer [mg/l] Prøvningsmetode ISO 5667-17	< 15	15 — 30	31 — 40	> 40	W1, W2, W3	
I.6. Støy	Målt langs kanten av brytingsområdet (dB(A)) Prøvningsmetode ISO 1996-1	< 30	30 — 55	56 — 60	> 60	W2	

Liste over vekter (brukes bare der det er angitt):

W1. Vern av jordsmonnet: (vekter: 0,3–0,8, se tabell) – for indikatorene I.2 (steinbruddets virkning) og I.5 (vannkvalitet) brukes tre forskjellige vekter, alt etter mulig arealbruk (se teknisk tillegg – A1 for nærmere opplysninger):

Vern av jordsmonnet	Klasse I-II	Klasse III-IV-V	Klasse VI-VII-VIII
Vekt	0,3	0,5	0,8

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter, herunder et kart, som viser klassifiseringen av steinbruddet i henhold til mulig arealbruk.

W2. Befolkningstetthet i bebyggelse som ligger innenfor en radius på 5 km fra steinbruddet: (vekter: 0,5–0,9, se tabell). For indikatorene I.2 (steinbruddets virkning), I.4 (luftkvalitet), I.5 (vannkvalitet) og I.6 (støy) brukes tre forskjellige vekter, alt etter den aktuelle tetthetsgraden:

Befolkningstetthet	> 100 innbyggere/km ²	20–100 innbyggere/km ²	< 20 innbyggere/km ²
Vekt	0,5 (0,6)	0,7 (0,84)	0,9

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge et kart og relevante dokumenter som bekrefter befolkningstettheten i bebyggelse som ligger innenfor en radius på 5 km fra kanten av steinbruddet (regulert område). Når det gjelder eksisterende steinbrudd og voksende bebyggelse i det berørte området, skal vekten angitt i parentes brukes. Dette får ikke anvendelse på større utvidelser av området som allerede er regulert for slike steinbrudd (> 75 %).

W3. (vekter: 0,5). Dersom steinbruddet påvirker overflatevann (gjennomsnittlig vannføring < 5 m³/s), er vekten 0,5 for indikatorene I.1 (kvotient for resirkulering av vann) og I.5 (vannkvalitet).

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter som viser om steinbruddet påvirker overflatevann eller ikke.

1.2. Utvinningsstyring (for alle produkter i gruppen harde dekker)

Råvarer som brukes til produksjon av harde dekker, skal oppfylle følgende krav med hensyn til de aktuelle utvinningsaktivitetene:

Parameter	Krav
Plan for utvinningsaktivitet og rehabilitering av miljøet	Søkeren skal framlegge en teknisk rapport som omfatter følgende dokumenter: godkjenning av utvinningsaktiviteten, plan for rehabilitering av miljøet og/eller miljøkonsekvensanalyserapport, kart med angivelse av steinbruddets beliggenhet, en erklæring om samsvar med rådsdirektiv 92/43/EØF ⁽¹⁾ (habitater) og rådsdirektiv 79/409/EØF ⁽²⁾ (fugler) ⁽³⁾ . For områder utenfor Fellesskapet kreves en tilsvarende teknisk rapport som dokumenterer samsvar med FNs konvensjon om biologisk mangfold (1992) og som eventuelt gir opplysninger om nasjonale strategier og handlingsplaner for biologisk mangfold.

⁽¹⁾ EFT L 206 av 22.7.1992, s. 7.

⁽²⁾ EFT L 103 av 25.4.1979, s. 1.

⁽³⁾ For nærmere opplysninger, se http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge tilhørende data og dokumenter, herunder et kart over det aktuelle området. Dersom utvinningsaktiviteten ikke drives direkte av produsentene, skal den eller de virksomheter som står for utvinningen, alltid anmodes om dokumentasjonen.

2. Valg av råvarer (for alle produkter i gruppen harde dekker)

Kravene gjelder både råvarer samt sekundære og gjenvunne materialer som anvendes i produksjonsprosessene, og halvfabrikater⁽¹⁾ (blandinger) som kjøpes eksternt (dvs. at også leverandører må oppfylle kriteriene.)

2.1. Fravær av risikosestninger for råvarer

Stoffer eller stoffblandinger som på søknadstidspunktet er tildelt eller kan tildeles en av følgende risikosestninger (eller en kombinasjon av disse):

- R45 (kan forårsake kreft)
- R46 (kan forårsake arvelige skader)
- R49 (kan forårsake kreft ved innånding)
- R50 (meget giftig for vannlevende organismer)
- R51 (giftig for vannlevende organismer)
- R52 (skadelig for vannlevende organismer)
- R53 (kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet)
- R54 (giftig for planter)
- R55 (giftig for dyr)
- R56 (giftig for jordlevende organismer (jordbunnsorganismer))
- R57 (giftig for bier)
- R58 (kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i miljøet)
- R59 (farlig for ozonlaget)
- R60 (kan skade forplantningsevnen)
- R61 (kan gi fosterskader)
- R62 (mulig fare for skade på forplantningsevnen)
- R63 (mulig fare for fosterskader)
- R68 (mulig fare for varig helseskade)

som fastsatt i rådsdirektiv 67/548/EØF⁽²⁾ (stoffdirektivet), og med hensyn til europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/45/EF⁽³⁾ (stoffblandingsdirektivet), kan ikke tilsettes råvarene.

Som et alternativ kan klassifiseringen foretas i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008⁽⁴⁾. I så fall må råvarene ikke tilsettes stoffer eller stoffblandinger som på søknadstidspunktet er tildelt eller kan tildeles noen av følgende risikosestninger (eller kombinasjoner av disse): H350, H340, H350i, H400, H410, H411, H412, H413, EUH059, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

⁽¹⁾ Halvfabrikater er balanserte blandinger av forskjellige råvarer som er ferdige til bruk i produksjonsprosessen.

⁽²⁾ EFT 196 av 16.8.1967, s. 1.

⁽³⁾ EFT L 200 av 30.7.1999, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT L 353 av 31.12.2008, s. 1.

På grunn av de miljømessige fordelene ved materialgjenvinning gjelder disse kriteriene ikke for andelen materiale fra gjenvinning i lukket omløpssystem⁽¹⁾ som definert i A2 i teknisk tillegg, som brukes i prosessen.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge sammensetningen av råvaren med henblikk på kjemisk og mineralogisk analyse samt en erklæring om samsvar med ovennevnte kriterier.

2.2. Begrenset innhold av visse stoffer i tilsetningsstoffene (bare for glaserte fliser)

Dersom glasurere inneholder bly, kadmium eller antimon (eller en av deres forbindelser), skal innholdet ikke overstige følgende grenseverdier:

(% av glasurere vekt ⁽¹⁾)	
Parameter	Grenseverdi
Bly	0,5
Kadmium	0,1
Antimon	0,25

⁽¹⁾ Glasurer er alle stoffer som anvendes på flisenes overflate mellom formingen og brenningen.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge sammensetningen av råvaren med henblikk på kjemisk og mineralogisk analyse samt en erklæring om samsvar med ovennevnte grenseverdier.

2.3. Begrenset innhold av asbest og polyesterharpikser i råvarene

Råvarer beregnet på naturprodukter og bearbejdede produkter skal ikke inneholde asbest, som fastsatt i rådsdirektiv 76/769/EØF⁽²⁾.

Bruk av polyesterharpikser i produksjonen skal være begrenset til 10 % av råvarenes samlede vekt.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge sammensetningen av råvaren med henblikk på kjemisk og mineralogisk analyse samt en erklæring om samsvar med ovennevnte krav.

3. Overflatebehandling (bare for naturprodukter)

Overflatebehandling av naturprodukter skal utføres i samsvar med følgende krav:

Parameter	Grenseverdi (skal overholdes)	Prøvmingsmetode
Utslipp av partikler til luft	PM10 < 150 µg/Nm ³	EN 12341
Utslipp av styren til luft	< 210 mg/N m ³	
Kvotient for resirkulering av vann	Kvotient for resirkulering = $\frac{\text{Resirkulert spillvann}}{\text{Samlet vannmengde som forlater prosessen}} \cdot 100 \geq 90 \%$	Teknisk tillegg – A3
Utslipp av suspenderte faste stoffer til vann	< 40 mg/l	ISO 5667-17
Utslipp av Cd til vann	< 0,015 mg/l	ISO 8288

⁽¹⁾ Med «gjenvinning i lukket omløpssystem» menes at et avfallsprodukt gjenvinnes til det samme produktet. I forbindelse med sekundært materiale som oppstår i produksjonsprosessen (f.eks. overskuddsmateriale eller rester), menes med «gjenvinning i lukket omløpssystem» at materialene anvendes på nytt i den samme prosessen.

⁽²⁾ EFT L 262 av 27.9.1976, s. 201.

Parameter	Grenseverdi (skal overholdes)	Prøvmingsmetode
Utslipp av Cr(VI) til vann	< 0,15 mg/l	ISO 11083
Utslipp av Fe til vann	< 1,5 mg/l	ISO 6332
Utslipp av Pb til vann	< 0,15 mg/l	ISO 8288

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge analyser og prøvingsrapporter for hver av parametrene, målt ved alle utslippspunkter. Dersom ingen prøvingsmetode er angitt, eller dersom metoden er angitt bare med henblikk på kontroll eller overvåking, skal vedkommende organer basere seg på erklæringer og dokumenter framlagt av søkeren og/eller på uavhengige kontroller.

4. Produksjonsprosess (bare for bearbejdede produkter)

4.1 Energiforbruk

Energiforbruket skal beregnes som prosessenergibehov (PER) for agglomerert stein og terrassofiser, eller som energibehov til brenning (ERF) for keramiske fliser og leirfliser.

a) Grenseverdi for prosessenergibehov (PER)

Prosessenergibehovet (PER) ved produksjon av agglomerert stein og terrassofiser skal ikke overstige følgende grenseverdier:

	Grenseverdi (MJ/kg)	Prøvmingsmetode
Agglomerert stein	1,6	Teknisk tillegg – A4
Terrassofiser	1,3	Teknisk tillegg – A4

Merknad: Alle grenseverdier er uttrykt i MJ per kilo salgsklart sluttprodukt. Dette kriteriet gjelder ikke for broleggingselementer av betong.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal beregne PER i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A4 og framlegge tilhørende resultater og underlagsdokumenter.

b) Grenseverdi for energibehov til brenning (ERF)

Energibehovet til brenning (ERF) for keramiske fliser og terrassofiser skal ikke overstige følgende grenseverdi:

	Grenseverdi (MJ/kg)	Prøvmingsmetode
Keramiske fliser og leirfliser	3,5	Teknisk tillegg – A4

Merknad: Grenseverdien er uttrykt i MJ per kilo salgsklart sluttprodukt.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal beregne ERF i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A4 og framlegge tilhørende resultater og underlagsdokumenter.

4.2. *Vannforbruk og bruk av vann*

- a) Vannforbruket i produksjonsleddet, dvs. fra tilberedningen av råvaren til brenningen, må for brente produkter ikke overstige følgende grenseverdi:

(liter/kg produkt)	
Parameter	Grenseverdi
Spesifikt forbruk av ferskvann (C_{Wp-a})	1

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge beregningen av det spesifikke forbruket av ferskvann som angitt i teknisk tillegg – A5. For ferskvann skal det tas hensyn til bare grunnvann, grunt vann eller vann fra vannledningen.

- b) Kvotienten for resirkulering av spillvann som framkommer ved prosessene i produksjonslinjen, skal være minst 90 %. Denne kvotienten er lik forholdet mellom den mengde spillvann som resirkuleres eller gjenvinnes ved bruk av en kombinasjon av prosessoptimerende tiltak og systemer for behandling av spillvann, i eller utenfor anlegget, og den samlede vannmengde som forlater prosessen, som definert i teknisk tillegg – A3.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge beregningen av kvotienten for resirkulering samt rådata om samlet mengde spillvann som produseres, om resirkulert spillvann og om mengden av og opprinnelsen til ferskvann som brukes i prosessen.

4.3. *Utslipp til luft*

- a) Agglomerert stein

Utslipp til luft av følgende stoffer i løpet av hele produksjonsprosessen skal ikke overstige følgende grenseverdier:

Parameter	Grenseverdi (mg/m ³)	Prøvningsmetode
Partikler (støv)	300	EN 13284-1
Nitrogenoksider (f.eks. NO _x)	1200	EN 14792
Svoveldioksid (SO ₂)	850	EN 14791
Styren	2000	—

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter og prøvningsrapporter for hver av de ovennevnte utslippsparametrene i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A6. Dersom ingen prøvningsmetode er angitt, eller dersom metoden er angitt bare med henblikk på kontroll eller overvåking, skal vedkommende organer basere seg på erklæringer og dokumenter framlagt av søkeren og/eller på uavhengige kontroller.

- b) Keramiske fliser

Samlet utslipp til luft av partikler som produseres ved pressing, glasering og spraytøking («kalde utslipp»), skal ikke overstige 5 g/m³.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter og prøvningsrapporter i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A6.

Utslipp til luft utelukkende fra brenningsfasen skal ikke overstige følgende grenseverdier:

Parameter	Grenseverdi (mg/m ³)	Prøvningsmetode
Partikler (støv)	200	EN 13284-1
Fluorider (f.eks. HF)	200	ISO 15713
Nitrogenoksider (f.eks. NO _x)	2500	EN 14792

Parameter	Grenseverdi (mg/m ³)	Prøvmingsmetode
Svoveldioksid (SO ₂) Svovelinhold i råvare ≤ 0,25 %	1500	EN 14791
Svoveldioksid (SO ₂) Svovelinhold i råvare > 0,25 %	5000	EN 14791

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter og prøvingsrapporter for hver av de ovennevnte utslippsparametrene i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A6.

c) Leirfliser

Utslipp til luft av følgende stoffer under brenningsfasen for leirfliser skal ikke overstige følgende grenseverdier, beregnet ved hjelp av formelen nedenfor:

$$\text{verdi (mg/m}^3\text{)} = \text{utslipp (mg/[m}^2\text{(område) x cm (tykkelse))}]$$

som angis i følgende tabell:

Parameter	Utslipp (mg/m ² cm)	Grenseverdi (mg/m ³)	Prøvmingsmetode
Partikler (støv)	250	1000	EN 13284
Fluorider (f.eks. HF)	200	800	ISO 15713
Nitrogenoksider (f.eks. NO _x)	3000	12000	EN 14792
Svoveldioksid (SO ₂)	2000	8000	EN 14791

Grenseverdiene som beregnes på denne måten, skal ikke overskride grenseverdiene som angis i tabellen.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter og prøvingsrapporter for hver av de ovennevnte utslippsparametrene i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A6.

d) Terrassofliser og broleggingselementer av betong

Utslipp til luft av følgende stoffer i løpet av hele produksjonsprosessen skal ikke overstige følgende grenseverdier:

Parameter	Grenseverdi (mg/m ³)	Prøvmingsmetode
Partikler (støv)	300	EN 13284-1
Nitrogenoksider (f.eks. NO _x)	2000	EN 14792
Svoveldioksid (SO ₂)	1500	EN 14791

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter og prøvingsrapporter for hver av de ovennevnte utslippsparametrene i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A6.

4.4. Utslipp til vann

Etter rensing av spillvannet, i eller utenfor anlegget, skal nedenstående parametere ikke overstige de angitte grenseverdier:

Parameter	Grenseverdi	Prøvmingsmetode
Utslipp av suspenderte faste stoffer til vann	40 mg/l	ISO 5667-17
Utslipp av Cd til vann	0,015 mg/l	ISO 8288
Utslipp av Cr(VI) til vann	0,15 mg/l	ISO 11083
Utslipp av Fe til vann ⁽¹⁾	1,5 mg/l	ISO 6332
Utslipp av Pb til vann	0,15 mg/l	ISO 8288

⁽¹⁾ Parameteren «Fe» gjelder alle bearbejdede produkter unntatt keramiske fliser.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter og prøvingsrapporter som viser at dette kriteriet er oppfylt.

4.5. Sement

Råvarer som brukes til produksjon av sement, skal oppfylle kravene som gjelder for bearbejdede produkter med hensyn til utvinningsstyring (kriterium 1.2).

Produsenter som bruker sement i produksjonsprosessen, skal oppfylle følgende krav:

- Ved framstilling av sement som inngår som bestanddel i et produkt, skal prosessenergi behovet (PER), beregnet etter anvisningene i teknisk tillegg – A4, ikke overstige 3 800 MJ/t.
- Ved framstilling av sement som inngår som bestanddel i et produkt, skal utslipp til luft ikke overstige følgende grenseverdier:

Parameter	Nåværende grenseverdi (g/t)	Prøvmingsmetode
Støv	65	EN 13284-1
SO ₂	350	EN 14791
NO _x	900	EN 14792

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante prøvingsrapporter og dokumenter med hensyn til PER og utslipp til luft som stammer fra sementproduksjon.

5. Avfallshåndtering

Alle anlegg som brukes til produksjon av produktet, skal ha et system for behandling av avfall og restprodukter fra produksjonen. Søknaden skal være vedlagt dokumenter og forklaringer med hensyn til et slikt system, og skal minst inneholde opplysninger om følgende tre elementer:

- framgangsmåter for utskilling og bruk av gjenvinnbare materialer fra avfallsstrømmen,

- framgangsmåter for gjenvinning av materialer for andre formål,
- framgangsmåter for behandling og sluttbehandling av farlig avfall.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter.

5.1. Avfallshåndtering (bare for naturprodukter)

Søkeren skal framlegge relevante dokumenter om avfallshåndteringen i forbindelse med steinbryting og overflatebehandling. Avfallshåndtering og ombruk av biprodukter (herunder sageavfall) må angis.

Vurdering og kontroll: Søkeren må framlegge en erklæring om at kravet er oppfylt i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/21/EF⁽¹⁾.

5.2. Gjenvinning av avfall (bare for bearbejdede produkter)

Søkeren skal framlegge relevante dokumenter om framgangsmåtene for gjenvinning av biprodukter som stammer fra bearbejdingen. Søkeren skal framlegge en rapport som omfatter følgende opplysninger:

- type og mengde gjenvunnet avfall,
- type sluttbehandling,
- opplysninger om ombruk (internt eller eksternt i produksjonsprosessen) av avfallsmaterialer og sekundære materialer i produksjonen av nye produkter.

Minst 85 vektprosent av den samlede avfallsmengden som framkommer ved prosessen eller prosessene⁽²⁾, skal gjenvinnes i samsvar med de alminnelige vilkårene og definisjonene fastsatt i rådsdirektiv 75/442/EØF⁽³⁾.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter, utarbejdet på grunnlag av f.eks. massebalanser og/eller miljørapporteringssystemer, som viser oppnådd gjenvinningsgrad, internt eller eksternt, f.eks. ved hjelp av resirkulering, ombruk eller regenerering.

6. Bruksfase

6.1 Utslipp av farlige stoffer (bare for glaserte fliser)

For å begrense mulige utslipp av farlige stoffer under bruksfasen og ved slutten av levetiden for glaserte fliser, skal produktene kontrolleres etter prøvingsmetoden EN ISO 10545-15. Følgende grenseverdier skal ikke overskrides:

Parameter	Grenseverdi (mg/m ²)	Prøvingsmetode
Pb	80	EN ISO 10545-15
Cd	7	EN ISO 10545-15

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge en analyse og prøvingsrapporter med hensyn til de ovennevnte utslippsparametrene. Dette skal omfatte en erklæring om at produktet er i samsvar med kravene i rådsdirektiv 89/106/EØF⁽⁴⁾ og med aktuelle harmoniserte standarder utarbejdet av CEN og offentliggjort i *Den europeiske unions tidende*.

7. Emballering

Papp som brukes til å emballere sluttproduktet, skal være beregnet på ombruk eller bestå av 70 % gjenvunnet materiale.

⁽¹⁾ EUT L 102 av 11.4.2006, s. 15.

⁽²⁾ Prosessavfall omfatter ikke avfall fra vedlikehold, organisk avfall og avfall fra byområder som stammer fra hjelpevirksomhet og kontorvirksomhet.

⁽³⁾ EFT L 194 av 25.7.1975, s. 39.

⁽⁴⁾ EFT L 40 av 11.2.1989, s. 12.

Vurdering og kontroll: Et eksemplar av produktemballasjen skal framlegges sammen med en erklæring om samsvar med alle kravene.

8. Egnethet til bruk

Produktet skal være egnet til bruk. Egnetheten kan påvises ved hjelp av data fra ISO- eller CEN-prøvningsmetoder eller tilsvarende metoder som f.eks. nasjonale eller interne prøvningsmetoder.

Det skal tydelig angis hvilken type bruk produktet egner seg til: vegg, gulv eller vegg/gulv dersom egnet til begge deler.

Vurdering og kontroll: Det skal framlegges nærmere opplysninger om prøvningsmetodene og resultatene av disse samt en erklæring om at produktet er egnet til bruk, som bygger på øvrige opplysninger om den beste bruken av produktet for sluttbrukeren. I henhold til direktiv 89/106/EØF antas en vare å være egnet til bruk dersom den er i samsvar med en harmonisert standard, en europeisk teknisk godkjenning eller en ikke-harmonisert teknisk spesifisering anerkjent på fellesskapsplan. EFs samsvarsmerke «CE» på byggevarer er en attestering av samsvar som er lett å kjenne igjen for produsentene, og kan anses som tilstrekkelig i denne sammenheng.

9. Informasjon til forbrukerne

Produktet skal selges med en bruksanvisning som inneholder alminnelige og tekniske råd om riktig bruk av produktet og om vedlikehold. Følgende opplysninger skal finnes på produktets emballasje og/eller i den medfølgende dokumentasjonen:

- a) opplysninger om at produktet er tildelt fellesskapsmiljømerket sammen med en kortfattet forklaring av hva dette betyr, i tillegg til de generelle opplysningene i logoens felt 2,
- b) anbefalinger for bruk og vedlikehold av produktet. I disse opplysningene bør alle instruksjoner som særlig omhandler bruk og vedlikehold av produktet være framhevet. Når det er aktuelt, bør produktets egenskaper under vanskelige klimatiske eller andre bruksforhold nevnes, f.eks. frostbestandighet/vannabsorpsjon, bestandighet mot flekker, bestandighet mot kjemikalier, nødvendig forberedelse av underlaget som skal dekkes, rengjøringsanvisninger, anbefalt rengjøringsmiddel og rengjøringshyppighet. Om mulig bør også produktets forventede tekniske levetid angis, som et gjennomsnitt eller som en verdiskala,
- c) en angivelse av retursystemer og sluttbehandlingsmåter,
- d) opplysninger om fellesskapsmiljømerket og om de tilknyttede produktgruppene, sammen med følgende tekst (eller tilsvarende): «For flere opplysninger, se fellesskapsmiljømerkets nettsted: <http://www.ecolabel.eu>».

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge en prøve av emballasjen og/eller vedlagte tekster.

10. Opplysninger på miljømerket

Følgende opplysninger skal angis i felt 2 på miljømerket:

Naturprodukter:

- redusert virkning av utvinningen på habitater og naturressurser,
- begrensede utslipp fra overflatebehandling,
- bedre forbrukerinformasjon og avfallshåndtering.

Bearbeidede produkter:

- redusert energiforbruk i produksjonsprosessen,
- reduserte utslipp til luft og til vann,
- bedre forbrukerinformasjon og avfallshåndtering.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge en prøve av emballasjen og/eller vedlagte tekster.

Teknisk tillegg for harde dekker

Søkeren skal framlegge alle opplysninger som kreves, basert på beregninger, målinger og prøvinger utført i tidsrommet umiddelbart før søknaden. Målingene skal være representative for den aktuelle prøvingsserien og være i samsvar med eventuelle andre deler av søknaden.

A1 Utvinning av råvarer – definisjon av indikatorer og vekter**Lukket grunnvannsreservoar**

Med «lukket grunnvannsreservoar» menes et artesisk grunnvannsreservoar.

Gjennomsnittlig vannføring for overflatevann

Ved beregning av gjennomsnittlig vannføring i vassdraget som påvirkes av steinbruddet, skal det tas hensyn til det regulerte arealet av det aktuelle steinbruddet. Beregningen skal foretas ved å multiplisere tverrsnittet av vannføringen med vannets hastighet. Verdiene skal være representative for et tidsrom på minst 12 måneder.

Beskrivelse av indikatorene**I.1. Kvotient for resirkulering av vann**

Se A3.

I.2. Kvotient for steinbruddets virkning

Ved beregning av I.2 måles berørt areal, som omfatter brytingsfronten og aktive tippområder samt regulert areal. Arealene skal måles under drift.

I.3. Naturressursavfall

Ved beregning av I.3 anslås volumet av utnyttbart materiale i forhold til samlet årsvolum av utvunnet materiale. Med «utnyttbart materiale» menes hele det volum som kan brukes i enhver prosess, f.eks. kommersielt utnyttbare blokker, tilslagsmateriale og alt annet som kan utnyttes videre.

I.4. Luftkvalitet

Denne indikatoren er definert i rådsdirektiv 1999/30/EF⁽¹⁾. Ved beregning av I.4 måles PM 10-svevestøv langs kanten av brytingsområdet i henhold til de særlige kravene i prøvingsmetoden og de alminnelige bestemmelsene i direktivet (PM 10 er definert i artikkel 2 nr. 11). Prøvingsmetoden er definert i EN 12341.

I.5. Vannkvalitet

Denne indikatoren gjelder de samlede utslipp av suspenderte faste stoffer i overflatevann som forlater steinbruddområdet etter behandling. Ved beregning av I.5 måles den samlede mengde suspenderte faste stoffer etter prøvingsmetoden i ISO 5667-17.

I.6. Støy

Denne indikatoren gjelder det registrerte støynivået langs kanten av brytingsområdet. Støy som ikke er impulsstøy, skal måles. Ved beregning av I.6 måles støyen etter prøvingsmetoden i ISO 1996-1.

Beskrivelse av vektene**W1. Klassifisering etter vern av jordsmonnet / mulig arealbruk**

I henhold til Det europeiske jordbyrå skal jord inndeles i åtte klasser etter mulig arealbruk og begrensninger med hensyn til dyrkingsformål. Her følger en kortfattet beskrivelse av disse klassene:

- Jord av klasse I har små begrensninger med hensyn til bruk.
- Jord av klasse II har moderate begrensninger med hensyn til valg av planter, eller krever moderate vernetiltak.
- Jord av klasse III har betydelige begrensninger med hensyn til valg av planter, og/eller krever særlige vernetiltak.

⁽¹⁾ EFT L 163 av 29.6.1999, s. 41.

- Jord av klasse IV har svært betydelige begrensninger med hensyn til valg av planter, og/eller krever svært omhyggelig forvaltning.
- Jord av klasse V har liten eller ingen risiko for erosjon, men har andre uopprettelige begrensninger som gjør at jorden først og fremst egner seg til beitemark, utmark eller skog, eller til å gi næring og ly til viltlevende dyrebestander.
- Jord av klasse VI har betydelige begrensninger, som gjør jorden generelt uegnet til dyrking, slik at den først og fremst egner seg til beitemark, utmark eller skog, eller til å gi næring og ly til viltlevende dyrebestander.
- Jord av klasse VII har svært betydelige begrensninger, som gjør jorden uegnet til dyrking, slik at den først og fremst egner seg til beitemark eller skog, eller til habitat for viltlevende dyrebestander.
- Jord og ulike områder av klasse VIII har begrensninger som utelukker kommersiell utnyttelse for landbruksformål og begrenser bruken til rekreasjon, bevaring av viltlevende dyrebestander, vannforsyning eller estetiske formål.

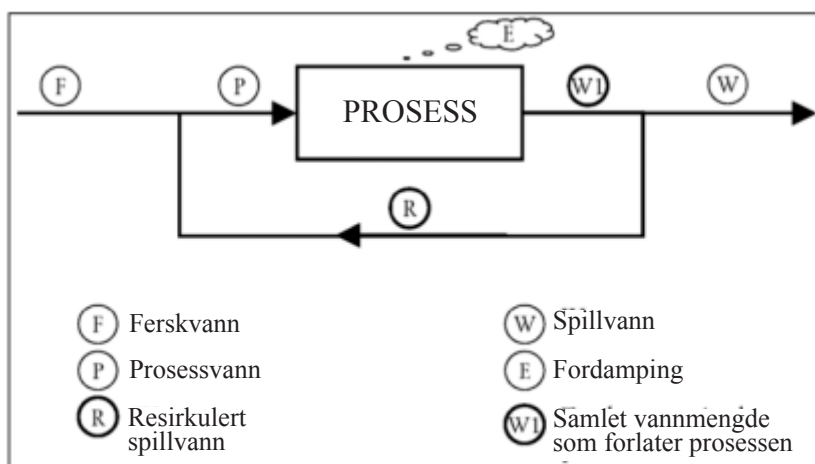
A2 Valg av råvarer

Med «gjenvinning i lukket omløpssystem» menes gjenvinning av avfall til samme type produkt. I forbindelse med sekundært materiale som oppstår i produksjonsprosessen (f.eks. overskuddsmateriale eller rester), menes med «gjenvinning i lukket omløpssystem» at materialene anvendes på nytt i den samme prosessen.

A3 Kvotient for resirkulering av vann

Kvotienten for resirkulering av vann skal beregnes ved bruk av følgende formel, der termene er definert i figur A1:

$$\text{Kvotient for resirkulering} = \frac{\text{Resirkulert spillvann}}{\text{Samlet vannmengde som forlater prosessen}} \cdot 100 = \frac{R}{W1} \cdot 100$$



Figur A1: Kretsdiagram for beregning av kvotienten for resirkulering av vann⁽¹⁾

Med «spillvann» menes bare vann som er blitt brukt i produksjonsanlegg, ikke ferskvann i form av regnvann og grunnvann.

A4 Beregning av energiforbruk (PER, ERF)

Ved beregningen av prosessenergibehov (PER) eller energibehov ved brenning (ERF) skal faktiske energibærere brukes, enten beregningen gjelder hele anlegget eller bare brenningsfasen. Brenselets brutto varmeverdi skal brukes til å omregne energienhetene i MJ (tabell A1). Ved bruk av andre typer brensel skal varmeverdien som brukes i beregningen, angis. Med elektrisitet menes netto elektrisitetsmengde fra nettet og intern produksjon av elektrisitet, uttrykt som elektrisk kraft.

⁽¹⁾ «W» står for spillvann som slippes ut i miljøet.

Ved beregning av PER til produksjon av agglomerert stein skal det tas hensyn til alle energistrømmer som tilføres produksjonsanlegget i form av brensel og elektrisitet.

Ved beregning av PER til produksjon av terrassofliser skal det tas hensyn til alle energistrømmer som tilføres produksjonsanlegget i form av brensel og elektrisitet.

Ved beregning av ERF til produksjon av keramiske fliser skal det tas hensyn til alle energistrømmer som tilføres alle ovner i form av brensel til brenningsfasen.

Ved beregning av ERF til produksjon av leirfliser skal det tas hensyn til alle energistrømmer som tilføres alle ovner i form av brensel til brenningsfasen.

Ved beregning av PER til produksjon av sement skal det tas hensyn til alle energistrømmer som tilføres produksjonssystemet i form av brensel og elektrisitet.

Tabell A1

Tabell for beregning av PER eller ERF (se tekst for forklaringer)

Produksjonsperiode	Dager	Fra	Til	
Produksjon (kg)				
Brensel	Mengde	Enhet	Omregningsfaktor	Energi (MJ)
Naturgass		kg	54,1	
Naturgass		Nm ³	38,8	
Butan		kg	49,3	
Parafin		kg	46,5	
Bensin		kg	52,7	
Diesel		kg	44,6	
Gassolje		kg	45,2	
Tung brennolje		kg	42,7	
Bituminøst steinkull		kg	30,6	
Antrasitt		kg	29,7	
Trekull		kg	33,7	
Industrikoks		kg	27,9	
Elektrisitet (fra nettet)		kWh	3,6	
Energi totalt				
Spesifikt energiforbruk (MJ/kg produkt)				

A5 Beregning av vannforbruk

Det spesifikke forbruket av ferskvann skal beregnes på følgende måte:

$$CW_{p-a} = (W_p + W_a)/P_t$$

CW_{p-a} = Spesifikt forbruk av ferskvann. Resultatene uttrykkes i m³/tonn, tilsvarende l/kg,

P_t = samlet lagret produksjon i tonn,

W_p = vann fra brønner, som utelukkende er beregnet på industriell bruk (unntatt vann fra brønner til husholdningsbruk, vanning og annen ikke-industriell bruk), i m³,

W_a = vann fra vannledning, som utelukkende er beregnet på industriell bruk (unntatt vann fra vannledning til husholdningsbruk, vanning og annen ikke-industriell bruk), i m³.

Systemets grenser gjelder fra råvarer til brenning.

A6 Utslipp til luft (bare for bearbejdede produkter)

Faktorene for utslipp av forurensende stoffer til luft skal beregnes på følgende måte:

- Konsentrasjonen av avgasser som slippes ut i miljøet, skal beregnes for hver av parametrene i tabellene.
 - Målingene som brukes i beregningene, skal utføres etter prøvingsmetodene angitt i tabellene.
 - Prøvene skal være representative for den aktuelle produksjonen.
-